

بررسی اثربخشی آموزش تفکر واگرا بر تقویت خلاقیت املای دانش آموزان پایه ی دهم

محور کنفرانس: کمیت و کیفیت آموزش

زهره افشار اردکانی^۱، فاطمه طالبی بدرآبادی^۲، مهدیه غیاث^۳، مرضیه منتظری هدشی^۴ و شفیقه کلانتری^۵

چکیده

هدف از این پژوهش، بررسی اثربخشی آموزش تفکر واگرا بر تقویت خلاقیت املای دانش آموزان پایه ی دهم می باشد. این تحقیق از منظر هدف کاربردی است و از نظر ماهیت، توصیفی - پیمایشی می باشد. تحقیقات مختلف نشان داده است که اگر چه توانایی خلاقیت به طور بالقوه و به نحوی فطری در انسان وجود دارد اما ظهور آن مستلزم برنامه ریزی، آموزش و تمرین است. بنابراین یکی از وظایف اساسی نظام آموزشی، آموزش خلاقیت به دانش آموزان است. روشن است که آموزش تفکر خلاق باید از سال های اول زندگی از خانواده و محیط های آموزشی آغاز شود تا تفکر خلاقانه نه تنها باعث بهبود عملکرد تحصیلی آنان، بلکه باعث تغییر نگاه آنان به زندگی شود که در این صورت باعث تحولات بزرگ در جامعه می شوند. جامعه ی آماری تحقیق، تعداد ۲۰۰ دانش آموز به طور تصادف انتخاب و باز به صورت تصادفی، به دو گروه ۱۰۰ نفری (۱۰۰ نفر گروه آزمایش و ۱۰۰ نفر گروه کنترل) در پایه ی دهم تقسیم شدند. گروه آزمایشی، تعداد ۱۰ جلسه برنامه ی آموزشی تفکر واگرا به روش پویا را دریافت نمودند. در هر دو گروه، آزمون خلاقیت قبل و بعد از آموزش اجرا گردید. یافته های پژوهش نشان می دهد که برنامه ی آموزش تفکر واگرا به روش پویا، به طور معناداری، بر تقویت خلاقیت املای دانش آموزان پایه ی دهم، بر مبنای شاخص های سه گانه سیالی، انعطاف پذیری و ابتکار، اثر دارد و بیشترین تأثیر را ابتکار دارد. با توجه به اینکه هدف اصلی از آموزش املا ایجاد و تقویت مهارتی است که دانش آموزان بتوانند واژه ها و جملاتی را که می شنوند به درستی و با سرعت بنویسند، ضرورت دارد که آموزشگران به طور کاربردی در این امر کوشش کنند.

واژگان کلیدی: آموزش، املا، سیالی، انعطاف پذیری، ابتکار

^۱ - کارشناس ادبیات و زبان فارسی، دانشگاه یزد، دبیر رسمی دبیرستان های شیراز ardekanyafshar2920@gmail.com

^۲ - کارشناس ارشد ادبیات فارسی، دانشگاه پیام نور اردکان، دبیر رسمی دبیرستان های میبد fatenehtalabi1108@gmail.com

^۳ - کارشناس ادبیات و زبان فارسی، دانشگاه یزد، دبیر رسمی دبیرستان های یزد N.ghias3364@gmail.com

^۴ - کارشناس ارشد ادبیات کودک و نوجوان، دانشگاه پیام نور تفت، دبیر رسمی دبیرستان های یزد mnontazerihedesh@gmail.com

^۵ - کارشناس ادبیات و زبان فارسی، دانشگاه هرمزگان، دبیر رسمی دبیرستان های مرودشت shafiqhe.kalantari@gmail.com

مقدمه

یکی از عوامل مؤثر در بروز خلاقیت در یک جامعه، زمینه‌سازی و بسترسازی در بین انسان‌ها جهت ایجاد فرهنگی است که در آن همگان در تلاش برای رشد دادن دیگری هستند و با تأثیر بر روی یکدیگر به پیشرفت جامعه کمک می‌کنند تفکر واگرا را می‌توان به عنوان یک روش طوفان ذهنی خلاق، در موضوعات متنوع و جاهای مختلفی از دپارتمان تحقیق و توسعه‌ی یک شرکت بزرگ گرفته تا یک کلاس درس معمولی در دبیرستان، به کار گرفت. یکی از شرایط لازم برای پدیدار شدن افکار نو، وجود آرامش برای مغز است. به همین خاطر لازم است انسان‌ها بکوشند در جامعه شرایطی پدید آید که در بستر آن مغز بیندیشد و تکامل یابد و سبب ساز افکار نو شده و شرایط برای سازندگی در جامعه مهیا شود. یکی از این روش‌ها، تفکر واگراست. تفکر واگرا در واقع روشی است برای کشف جنبه‌های مختلف یک مفهوم. با شروع از یک ایده‌ی اولیه، متفکر واگرا به ذهن‌اش اجازه می‌دهد که در جهت‌های مختلفی جستجو کند و ایده‌ها و نکات بسیاری درباره‌ی همان مطلب اولیه گردآوری کند. بدیهی است که با نوشته‌ای که با غلط املایی همراه باشد ارتباط زبانی بین افراد جامعه به نحو مؤثر برقرار نمی‌شود (سلیمانی، ۱۳۸۱). عنصر خلاقیت با تحول و دگرگونی عجین است و تفکر خلاق عاملی است که ذهن انسان را پویا، فعال و زنده نگه می‌دارد بهره‌مندی فرد از موهبتی چون خلاقیت، مستلزم بسترسازی می‌توانیم با آموزش، انعطاف مناسب و تمرین مداوم و اصولی مهارت‌های تفکر خلاق است روشن است که آموزش‌پذیری و اصالت ذهنی را در افکار و اعمال کودکان پرورش دهیم تفکر خلاق باید از سال‌های اول زندگی از خانواده و محیط‌های اولیه آموزشی آغاز شود، تا تفکر خلاقانه نه تنها باعث بهبود عملکرد تحصیلی آنان، بلکه باعث تغییر نگاه آنان به زندگی شود که در این صورت باعث تحولات بزرگ در جامعه می‌شوند (گارنز، ۱۹۸۲؛ به نقل از کاراک^۱، ۲۰۰۹).

امروزه یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های انسانی که به طور گسترده مورد توجه پژوهشگران و محافل تربیتی قرار گرفته، ابتکار یا خلاقیت^۲ است (سیف، ۱۳۸۶). خلاقیت همان شکوفایی ایده‌ها و اشتیاق به کشف ناشناخته‌ها است (ادواردز^۳، ۲۰۰۱) که در قالب ایده‌ها، افکار، تصاویر، رنگ‌ها، اشکال، کلمات، تخیلات، رؤیایها، هیجانان و احساسات بی‌بدیل، در ضمیر خودآگاه فرد ظاهر می‌شود. (کاستلو^۴، ۲۰۰۸). جهانی که در آن زندگی می‌کنیم به سرعت در حال تغییر و نو شدن است و پیش بینی اینکه فرزندانمان در آینده با چه مسائلی روبرو می‌شوند، امری بسیار دشوار

^۱ Karakelle

^۲ creativity

^۳ Edwards

^۴ Costelloe

دانشگاه لرستان

انجمن علمی آموزش و پرورش تطبیقی ایران

اولین کنفرانس بین المللی آموزش و پرورش تطبیقی، ۲ و ۳ آذرماه ۱۳۹۶

دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران

First International Conference on Comparative Education

(November ۲۳-۲۴, ۲۰۱۷)

Lorestan University, Khorramabad, Iran

است. می توان گفت، برای اینکه بتوانند در برخورد با مسائل متنوع و گوناگون آینده موفق ظاهر شوند، باید از تفکری خلاق بهره ببرند (سیمونتون^۱، ۲۰۰۴). خلاقیت نیز یک محصول نیست. در حقیقت فرایند تفکر و عمل است. روشی خاص برای زندگی است. متفکرین خلاق، واگرا هستند. آنها می دانند که برای حل یک مسأله بیش از یک راه هست. آنها می دانند که برای یک پرسش بیش از یک پاسخ درست هست وقتی هم که به مانعی بر می خورند به دنبال راههایی دیگر می گردند. خلاقیت بیشتر از آن که گرفتنی باشد آموختنی است (زوارکی، نوروزی و صفوی، ۱۳۹۱). به همین جهت اهمیت نوشتن و نیاز به صحیح نوشتن در ایجاد ارتباط با دیگران بر کسی پوشیده نیست. در همین ارتباط از ابتدای آموزش رسمی خواندن و نوشتن، به کودکانمان می آموزیم که چگونه بنویسیم و چه اقداماتی در این باره انجام می دهیم تا بتوانند آموخته های خود را در موقعیت های مختلف به کار گیرند. مهم ترین ماده درسی که این وضعیت را بر عهده دارد، املاي فارسی است. املاي فارسی یکی از مهم ترین و اصلی ترین درس های دوران تحصیل است که در کسب مهارت در ارکان دیگر زبان آموزی مؤثر است. آشنا بودن معلم به ویژگی ها و روش های تدریس این درس می تواند در فرآیند آموزش آن کارآمد و اثر بخش باشد. کشف انتخاب های گوناگون به تفکر خلاق در آموزش، به تقویت مهارت املانویسی منتهی می شود. دانش آموزان باید به مهارت نوشتن دست یابند تا بتوانند بخوبی بین صورت تلفظی کلمه ها و حروف سازنده آنها پیوند مناسبی برقرار کنند. بدین ترتیب زمینه ی لازم برای پیشرفت آنان در درس های جمله نویسی، انشا و به طور کلی مهارت نوشتن بهتر فراهم می شود. هدف کلی در آموزش املاي فارسی “ نوشتن درست صورت کلمات و جملات ” ؛ یعنی، املاي صحیح کلمات است. بنابراین مسأله اصلی در این تحقیق ارائه راهکاری مناسب جهت اثربخشی آموزش تفکر واگرا بر تقویت خلاقیت املا در دانش آموزان پایه دهم می باشد.

۲- پیشینه

کیماسی، ۱۳۹۵، در مقاله ای به بررسی (اختلال در املانویسی فراگیران پایه دوم ابتدایی دخترانه غرب شهر اصفهان) پرداخته است. در این مقاله به ویژگی های معلم، دانش آموز، شرایط محیطی خانواده، امکانات و تجهیزات مدرسه و روش ها و شیوه های برنامه ریزی شده تناسب محتوای کتاب با توانایی ذهنی دانش آموز توجه شده است و هدف اصلی بررسی اختلال یکی از دانش آموزان در املانویسی در پایه دوم ابتدایی و ارائه طرح عملیاتی برای حل این مشکل و در نهایت کمک به برنامه ریزان و مجریان دوره های آموزشی برای فراهم کردن شرایط مطلوب آموزش و یادگیری املا در دوره ابتدایی می باشد که اطلاعات و داده های مورد نیاز از طریق فرم مشاهده و پرسشنام مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار گرفته است و چنین نتیجه گیری شده است. * عدم شنوایی دانش آموز باعث اختلال در املانویسی شده است. * عدم دقت دانش آموز باعث اختلال در املانویسی شده است. * عدم گاهی والدین از نحوه ی ارائه آموزش

^۱ Simonton

دانشگاه لرستان

انجمن علمی آموزش و پرورش تطبیقی ایران

اولین کنفرانس بین المللی آموزش و پرورش تطبیقی، ۲ و ۳ آذرماه ۱۳۹۶

دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران

First International Conference on Comparative Education
(November ۲۳-۲۴, ۲۰۱۷)

Lorestan University, Khorramabad, Iran

به دانش‌آموزان باعث اختلال در املانویس شده است در پایان پیشنهاداتی جهت رسیدگی بیشتر مسئولان و برنامه ریزان درسی مطرح گردیده است. هاشمی، محسن زاده و حیدری، ۱۳۹۵، در مقاله‌ای به بررسی (اثربخشی بازی درمانی زبان شناختی بر رشد آگاهی واج شناسی دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری املاء) پرداخته‌اند. ایشان به این نتیجه رسیدند که شایع‌ترین مؤلفه اختلال بیان نوشتاری، نارسایی در هجی کردن (املاء) است. پژوهش حاضر با هدف بررسی تأثیر بازی‌های زبان شناختی بر رشد آگاهی واج شناسی دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری املاء انجام شد. روش: از بین کلیه دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری املاء پایه اول دبستان ملائک در سال تحصیلی ۹۴-۹۵ در شهرستان شهریار، با توجه به مقطع تحصیلی، هوش، جنسیت و اختلال مورد نظر -تعداد ۹۳ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری هدفمند انتخاب شدند و در دو گروه ۱۵ نفره آزمایش و گواه قرار گرفتند. پژوهش حاضر به صورت پیش‌آزمون پس‌آزمون انجام شد و مداخله در ۱۴ جلسه با استفاده از -بازی‌های زبان شناختی اجرا شد. به منظور بررسی هوش دانش‌آموزان از آزمون هوش و کسلر کودکان و برای بررسی میزان مهارت آگاهی واج شناسی دانش‌آموزان نیز از آزمون رشد زبان ۳ استفاده شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون تحلیل کوواریانس استفاده شد. یافته‌ها: نتایج نشان داد که تفاوت میانگین گروهی که بازی‌های زبان شناختی را دریافت کرده‌اند در مهارت‌های واج شناسی به لحاظ آماری معنی دار است. ($P < 0/01$) نتیجه‌گیری: آموزش بازی‌های زبان شناختی بر بهبود مهارت‌های واج شناسی دانش‌آموزانی که مداخله را دریافت کرده بودند، اثربخش بود. ملارحیمی، حاتمی؛ غفوری و حسینی، ۱۳۹۴، در مقاله‌ای تحت عنوان (تأثیر برنامه منتخب حرکتی بر بهبود مهارت‌های حرکتی ظریف و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دارای اختلال املاء) بیان داشتند که مهارت‌های حرکتی ظریف بر بهبود اختلالات یادگیری دانش‌آموزان تأثیر دارد. هدف این پژوهش تعیین تأثیر برنامه منتخب تمرینی بر بهبود مهارت‌های حرکتی ظریف و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری املاء است. روش تحقیق حاضر از نوع نیمه تجربی و جامعه‌ی آماری شامل دانش‌آموزان دختر دارای اختلال یادگیری شهرستان بوکان بود که از طریق روش نمونه‌گیری تصادفی و دو گروه، آزمایش و کنترل انتخاب شدند. از آزمون تبحر حرکتی برنینکس -ازرتسکی و آزمون املاء فلاچ چای استفاده شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش آماری تحلیل کوواریانس استفاده شد. نتایج نشان داد که بین گروه آزمایش و کنترل در پس‌آزمون تفاوت معنادار بود $p = 1$ و گروه آزمایش که برنامه منتخب تمرینی را انجام دادند بهتر عمل کردند. این تحقیق نشان داد که برنامه منتخب تمرینی بر بهبود مهارت‌های حرکتی ظریف و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری تأثیر دارد. خورشیدوند، صادقی نیا، ۱۳۹۴، در مقاله‌ای تحت عنوان (بررسی علل ضعیف بودن دانش‌آموزان در درس املا و انشا و ارائه راهکارهای مناسب جهت پیشرفت تحصیلی) بیان داشتند که ضعف مهارت‌های نوشتاری و کسب نمرات پایین اکثر دانش‌آموزان پایه‌های هفتم و هشتم دبیرستان در درس املا انجام پژوهش برای درک موشکافانه این مسأله را ضروری می‌سازد. با توجه به اینکه شناخت مسأله نیاز به درک عمیق فرایندهای عاطفی، روانی و آموزشی فرایند کلاس درس داشت، در این پژوهش از رویکرد کیفی استفاده

دانشگاه لرستان

انجمن علمی آموزش و پرورش تطبیقی ایران

اولین کنفرانس بین المللی آموزش و پرورش تطبیقی، ۲ و ۳ آذرماه ۱۳۹۶

دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران

First International Conference on Comparative Education

(November ۲۳-۲۴, ۲۰۱۷)

Lorestan University, Khorramabad, Iran

شد و جمع آوری داده‌ها از طریق مشاهده مستقیم پژوهشگر انجام گردید. تجزیه و تحلیل مشاهدات نشان داد که مؤلفه‌هایی از قبیل: به کارگیری یکروش در تمام تدریس و عدم به کارگیری روش‌های متنوع، نبود رابطه‌ی عاطفی و صمیمی بین فراگیران و دبیران، عدم وجود احترام، عدم ایجاد انگیزه توسط معلم در فراگیران، ضعیف بودن پایه دانش‌آموزان در فعالیت‌های خواندن و نوشتن، عدم مدیریت کارآمد معلم و بی نظمی در کلاس درس، عدم توانایی معلم در ساده سازی و قابل فهم نمودن مطالب درسی، عدم اهمیت به درس املا و انشا و غیره موجب ضعیف بودن و عدم علاقه فراگیران به درس‌های املاء و نگارش شده است. باتوجه به ناشناخته ماندن جایگاه دروسی مانند اصول نگارش و املاء فارسی در نظام تعلیم و تربیت کشورمان، در این پژوهش تلاش شده است تا راهکارهایی مفید و اجرایی در جهت بهبود مهارت‌های نوشتاری دانش‌آموزان ارائه شود. امید است که دبیران ادبیات فارسی با مطالعه راه حل‌های پیشنهادی و اجرای آنها در محیط آموزشی به ایجاد علاقه در فراگیران کمک کنند و موجب بهبودی مهارت‌های نوشتاری آنها شوند. قاسم پورمقدم، ۱۳۹۴، در مقاله‌ای تحت عنوان (بررسی میزان تأثیر ارزشیابی توصیفی در تقویت مهارت‌های خوانداری و نوشتاری) بیان داشت که این تحقیق باهدف بررسی میزان تأثیر ارزشیابی توصیفی در تقویت مهارت‌های خوانداری و نوشتاری دانش‌آموزان پایه ششم ابتدایی شهر تهران در سال تحصیلی ۹۲-۹۳ انجام شده است روش تحقیق توصیفی پیمایشی است و جامعه آماری محدود به دانش‌آموزان پسر ششم ابتدایی منطقه ۹ تهران است نمونه‌ی آماری شامل ۲۰۰ دانش‌آموز است جامعه نمونه به تعداد ۱۰۰ نفر دانش‌آموز مشمول طرح ارزشیابی توصیفی و تعداد ۱۰۰ نفر غیرمشمول به صورت تصادفی ساده انتخاب شده‌اند به منظور گردآوری اطلاعات از آزمون‌های محقق ساخته در دو مرحله و چهار آزمون در دروس فارسی خوانداری فارسی نوشتاری انشا و املا فارسی پایه ششم ابتدایی استفاده شده است نتایج برآمده از تحلیل داده‌ها حاکی از این است که پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مشمول طرح ارزشیابی توصیفی در درس فارسی خوانداری و نوشتاری بیشتر از دانش‌آموزان غیرمشمول بوده است همچنین پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مشمول طرح ارزشیابی توصیفی در درس انشا و املا فارسی نیز بیشتر از دانش‌آموزان غیرمشمول بوده است. خسروی، مؤمنی مهموئی، ۱۳۹۳، در مقاله‌ای به (بررسی تأثیر آموزش چند رسانه‌ای بر بهبود اختلالات املائی دانش‌آموزان دارای اختلال املا در پایه دوم دبستان) پرداختند. ایشان بیان داشتند که اختلال املاء مشکلات زیادی را برای دانش‌آموزان ناتوان در یادگیری به وجود می‌آورد که باید به دنبال روش‌هایی نوین در بهبود این مشکلات بود. بنابراین این مطالعه با هدف بررسی تأثیر آموزش چند رسانه‌ای بر بهبود اختلالات املائی دانش‌آموزان دارای اختلال املا در پایه دوم دبستان انجام شد. در این مطالعه نیمه آزمایشی، ۳۰ نفر از دانش‌آموزان دختر پایه دوم مقطع ابتدایی دارای اختلال املاء به روش نمونه‌گیری مبتنی بر هدف انتخاب و به طور تصادفی در دو گروه آزمایش (۱۵ نفر) و کنترل (۱۵ نفر) قرار گرفتند. دانش‌آموزان گروه آزمایش به مدت ۱۰ جلسه (۵/۱ ساعته) آموزش‌های چند رسانه‌ای را در زمینه املا دریافت کردند و آموزش دانش‌آموزان گروه کنترل به سبک سنتی بود. داده‌ها با استفاده از نرم افزار آماری SPSS و آزمون‌های آماری t مستقل، t وابسته و تحلیل کوواریانس تجزیه و تحلیل شدند. نتایج نشان

دانشگاه لرستان

انجمن علمی آموزش و پرورش تطبیقی ایران

اولین کنفرانس بین المللی آموزش و پرورش تطبیقی، ۲ و ۳ آذرماه ۱۳۹۶

دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران

First International Conference on Comparative Education

(November ۲۳-۲۴, ۲۰۱۷)

Lorestan University, Khorramabad, Iran

دادکه آموزش چندرسانه‌ای در بهبود اختلالات املائی دانش‌آموزان دارای اختلال املا در زمینه خطاهای نوشتاری و خطاهای آوایی تأثیر معنی داری دارد ($P < ۰/۰۵$). با توجه به نتایج این پژوهش، پیشنهاد می‌شود مسئولان تعلیم و تربیت آموزش چندرسانه‌ای متنوع و متناسب با توان و نیاز دانش‌آموزان دارای اختلالات یادگیری (از جمله اختلال املاء) و بر اساس پایه‌های تحصیلی و کتب درسی آنها تدوین و تهیه نمایند.

روش شناسی تحقیق

روش‌های پژوهش در علوم رفتاری را معمولا با توجه به دو ملاک هدف و ماهیت تقسیم بندی می‌کنند (حافظ نیا، ۱۳۸۲). دسته بندی روش‌های تحقیق بر اساس هدف است؛ که این تحقیق از نظر هدف در حیطه پژوهش‌های کاربردی می باشد. از لحاظ نحوه گردآوری اطلاعات این پژوهش از نوع توصیفی است چون محقق شرایط فعلی را بررسی می‌کند. در این پژوهش از روش‌های مطالعه کتابخانه‌ای و عمدتا از تکنیک پرسشنامه و مصاحبه برای جمع آوری اطلاعات و داده‌ها استفاده می‌شود، این تحقیق در دسته تحقیقات پیمایشی قرار می‌گیرد. و از نظر نوع متغیر همبستگی است. گردآوری اطلاعات در زمینه مبانی نظری و ادبیات تحقیق، از منابع کتابخانه‌ای، مقالات، کتاب‌های مورد نیاز و نیز از شبکه جهانی اطلاعات (Internet) استفاده شده است. و مطالعات میدانی با استفاده از پرسشنامه است پرسشنامه طراحی شده در این تحقیق شامل ۳۸سوال بوده و در واقع هر کدام از ابعاد مورد نظر به وسیله سوالات طراحی شده اندازه گیری شده است. همانطور که ذکر شد، در این پژوهش از پرسشنامه برای جمع آوری داده‌های کمی استفاده شده است که در زیر نکات مهم قابل اشاره مربوط به آن آورده شده است.

در پژوهش حاضر ابعاد تفکر واگرا متغیر مستقل و تقویت خلاقیت متغیر وابسته می‌باشند که جهت جمع آوری داده‌ها از دو پرسشنامه به شکل زیر بهره گرفته شده است. برای سنجش تفکر واگرا از پرسشنامه استاندارد شده-ی (مورمن، ۱۹۹۳)، استفاده شده است که از پنج خرده مقیاس تشکیل شده و شامل ۴۰ گویه می‌باشد، که عبارتند از:

- سیالی که دارای شش گویه است.
- انعطاف پذیری که دارای هشت گویه است.
- ابتکار که دارای نه گویه است.
- اثر بخشی دارای ۸ گویه است.
- تقویت خلاقیت دارای ۱۰ گویه است.

برای طراحی این سوالات از طیف ۵ گزینه‌ای لیکرت استفاده گردیده است که یکی از رایج ترین مقایسه‌های

اندازه گیری به شمار می رود.

روایی و پایایی پرسشنامه^۱

در تحقیق حاضر، از روش اعتبار یا روایی مفهومی استفاده شده است. اعتبار محتوای این پرسشنامه توسط دبیران عالی و دبیران خبره و مطالعه کتب و مقالات مربوط به تحقیق و تعیین اقلام اطلاعات لازم، مطالعه پرسشنامه‌های مقالات و تحقیق‌ها و تعیین نقاط قوت و ضعف آنها، مورد تأیید قرار گرفته است و از اعتبار لازم برخوردار می باشد. یک آزمون زمانی دارای پایایی است که نمره‌های مشاهده و نمره‌های واقعی آن دارای همبستگی بالایی باشند (حافظ نیا، ۱۳۶۲، ۲۹۳). عوامل متعددی بر پایایی و روایی مؤثرند از جمله: (۱) تعریف نشدن اصطلاحات (۲) عدم توجیه پرسشگران (۳) عدم تجانس و همگونی پاسخگویان (۴) تغییر شرایط و زمینه‌های اجرای پرسشگری (۵) وضعیت ظاهری و درونی ابزار (۶) عدم تناسب مراحل مختلف فرایند تحقیق.

قابلیت اعتماد یکی از ویژگی‌های فنی ابزار اندازه گیری است. این مفهوم با این امر سر و کار دارد که ابزار اندازه گیری در شرایط یکسان تا چه اندازه نتایج یکسانی به دست می دهد. پایایی کل آزمون با استفاده از فرمول اسپیرمن بروان بر آورد می شود (همان، ۲۹۹-۲۹۷). نرم افزار spss یکی از نرم افزارهای متداول برای تعیین پایایی با یکی از روش‌های فوق و معمولاً روش آلفای کرونباخ می باشد. از آنجاکه آلفای کرونباخ معمولاً شاخص کاملاً مناسبی برای سنجش قابلیت اعتماد ابزار اندازه گیری و هماهنگی درونی میان عناصر آن است، بنابراین قابلیت اعتماد پرسشنامه مورد استفاده در این تحقیق به کمک آلفای کرونباخ ارزیابی می گردد. هر قدر شاخص آلفای کرونباخ به نزدیکتر باشد، همبستگی درونی بین سؤالات بیشتر و در نتیجه پرسش‌ها همگن تر خواهند بود.

محاسبه ضریب آلفای .۰۹۲۷ حاکی از وجود واریانس مشترک (کوواریانس) بالا و در جهت مثبت بین واریانس‌های گویه‌های طرح شده است. وجود واریانس مشترک بالا باعث می شود واریانس مجموع نمرات بسیار بیشتر از جمع واریانس تک تک گویه‌ها شود و در نهایت ضریب به مقدار یک نزدیک شود. با توجه به جدول و ستون مربوط به ضرایب آلفا ملاحظه می شود که تمام ابعاد مورد بررسی دارای آلفای مورد قبول بوده و ضریب اعتماد قابل قبولی دارند.

۱. validity

بحث

آمار استنباطی

برای بررسی رابطه‌ی بین متغیرهای مستقل و تقویت خلاقیت از آزمون همبستگی پیرسون استفاده شد، با استفاده از آزمون همبستگی پیرسون، می‌توانیم رابطه خطی موجود بین متغیرهای مستقل و وابسته را به شیوه‌ای مطالعه کنیم که در آن، روابط موجود فی‌مابین متغیرهای مستقل نیز مورد ملاحظه قرار گیرد. همچنین بعد از آن از روش آماری رگرسیون خطی چند متغیره استفاده خواهیم کرد تا نشان دهیم هر یک از متغیرهای مستقل تحقیق تا چه حد می‌توانند تغییرات متغیر وابسته‌ی مان را پیش بینی کنند. در ادامه به بررسی نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از روش‌های آماری معرفی شده در تحقیق می‌پردازیم.

ضریب همبستگی پیرسون

هنگام تفسیر ضریب همبستگی، لازم است ماهیت جامعه‌ای را که دو متغیر در آن مورد مشاهده یا اندازه‌گیری شده‌اند، بررسی کرد. ضریب همبستگی بین دو متغیر از جامعه‌ای به جامعه دیگر فرق می‌کند زیرا:

۱- اساس رابطه، از جامعه‌ای به جامعه دیگر فرق می‌کند.

۲- پراکندگی متغیرها در جوامع مختلف متفاوت است.

۳- همبستگی بین دو متغیر می‌تواند تحت تأثیر همبستگی آنها با متغیر سومی قرار بگیرد.

ضریب همبستگی پیرسون که به آن همبستگی گشتاوری پیرسون نیز گفته می‌شود و با علامت r نمایش داده می‌شود. مقدار ضریب همبستگی بین ۱+ و ۱- در نوسان است. اگر تغییر متغیرها همسو باشد (هر دو متغیر در یک جهت تغییر کنند و با هر گونه افزایش یا کاهش در یک متغیر، مقدار دیگر نیز به ترتیب و همسو با آن افزایش یا کاهش یابد، همبستگی یا مقدار r مثبت بوده و به آن همبستگی مستقیم یا مثبت می‌گویند. اما اگر تغییر متغیرها همسو نباشد هر دو متغیر در جهت عکس هم تغییر کنند و با افزایش مقدار یک متغیر، مقدار متغیر دیگر کاهش یابد و بر عکس، همبستگی یا مقدار r منفی بوده و به آن همبستگی غیرمستقیم یا منفی می‌گویند. اگر مقدار به دست آمده برای ضریب همبستگی صفر باشد این بدان معناست که دو متغیر مورد نظر مستقل از هم هستند و هیچگونه رابطه‌ای بین آنها وجود ندارد. باید توجه داشت که مقدار مطلق ضریب همبستگی نشانگر قوت همبستگی است و علامت مثبت یا منفی تأثیری در این زمینه ندارد.

سطح معنی داری در جدول ۲ برای تمامی متغیرها در سطح قابل قبول ($p < 0.05$) بدست آمده است که گواه از وجود رابطه بین متغیر تقویت خلاقیت و دیگر متغیرهای تحقیق دارد از شاخص r نیز برای نشان دادن جهت رابطه استفاده می‌شود که همانطور که در جدول ۲ دیده می‌شود جهت رابطه همگی مثبت بدست آمده است. در قسمت‌های بعدی نتایج بدست آمده بیشتر مورد تحلیل قرار خواهد گرفت.

در تحقیقاتی که از تحلیل رگرسیون استفاده می شود، هدف معمولاً پیش بینی یک یا چند متغیر ملاک از یک یا چند متغیر پیش بین است. چنانچه هدف پیش بینی یک متغیر ملاک از چند متغیر پیش بین باشد از مدل رگرسیون چندگانه استفاده می شود. در مجموع هدف اصلی از کاربرد رگرسیون چند متغیره در این تحقیق این است که ترکیب خطی از متغیرهای مستقل مان را به گونه ای ایجاد کنیم که حداکثر همبستگی را با متغیر وابسته مان نشان دهد. در نتیجه از این ترکیب خطی می توانیم در جهت پیش بینی متغیر وابسته تقویت خلاقیت، و اهمیت هر یک از متغیرهای مستقل " سیالی"، " انعطاف پذیری" و " ابتکار" را در پیش بینی مورد نظر ارزیابی کنیم. این کار از طریق ساختن یک معادله خطی به شکل عمومی زیر انجام می شود:

$$Y = \alpha + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \beta_3 X_3 + \varepsilon$$

که در آن نقش هر یک از متغیرها در زیر آورده شده است:

Y: تقویت خلاقیت

α : عرض از مبدأ (مقدار ثابت)

X₁: سیالی

X₂: انعطاف پذیری

X₃: ابتکار

ε : خطاهای تصادفی یا مانده ها

و $\beta_1, \beta_2, \beta_3$ ضریب میزان اهمیت متغیرهای مستقل و سهم آنها در تبیین متغیر تقویت خلاقیت هستند. که با روش کمترین مربعات برآورد میشوند و در ادامه مقدار هر یک به دست آورده خواهد شد. تا این مرحله سعی شد تمامی مفروضاتی که برای انجام رگرسیون لازم است بررسی شود. در ادامه نتایج مربوط به تحلیل های رگرسیونی این تحقیق آورده خواهد شد. که خلاصه آن در جدول زیر آورده شده است.

در جدول بالا R² تعدیل شده به مجذور ضریب همبستگی چندگانه معروف می باشد. این ضریب میزان تبیین واریانس و تغییرات متغیر وابسته توسط مجموعه متغیرهای مستقل را نشان می دهد. مقدار این ضریب بین ۰ تا ۱ نوسان دارد. هرچه این ضریب به یک نزدیک تر باشد، نشان از آن دارد که متغیرهای مستقل توانسته اند میزان زیادی از متغیر واریانس متغیر وابسته را تبیین کنند و برعکس. در جدول بالا این آماره ۰.۵۶۳ می باشد که نشان می دهد، سه متغیر مستقل تحقیق توانسته ۵۶ درصد تغییرات متغیر وابسته مان را پیش بینی کند.

مقدار F نشان دهنده آن است که آیا مدل رگرسیونی تحقیق مدل مناسبی است یا خیر. به عبارتی، آیا متغیرهای مستقل قادرند به خوبی تغییرات متغیر وابسته را توضیح دهند یا خیر. تشخیص این موضوع با معنی داری F در سطح خطای کوچکتر یا بزرگتر از ۰.۰۵ امکان پذیر است. که عدد معنی داری F در این تحقیق ۰.۰۰ بدست آمده که نشان می دهد این آماره با مقدار بدست آمده ۰.۱۰۸. ۰.۸۱ معنادار است و گواه از قدرت ۳ متغیر مستقل تحقیق در

تبیین میزان تغییرات و واریانس متغیر وابسته تقویت خلاقیت می‌باشد. در تحلیل نتایج جدول رگرسیونی از ضریب بتا استفاده می‌کنیم. ضریب بتا عددی بین صفر و یک است، به این صورت که هرچه قدر ضریب بتا به یک نزدیکتر باشد رابطه قوی تری بین متغیر مستقل و وابسته وجود دارد اگر ضریب مثبت باشد جهت رابطه مستقیم است و برعکس مثلاً در مورد متغیر سیالی عدد بتا ۰.۲۲۶ می‌باشد به این معنی است که یک واحد تغییر در سیالی باعث ۰.۲۲۶ واحد تغییر در تقویت خلاقیت خواهد شد.

همانطور که در جدول بالا دیده می‌شود، ضریب بتا برای ابتکار بیشترین مقدار در بین متغیرها (ضریب بتا ۰.۶۳۳) را کسب کرده است. که نشان می‌دهد در این سه متغیر، متغیر ابتکار بیشترین تأثیر را در تبیین و پیش بینی متغیر وابسته تقویت خلاقیت دارد. برای بدست آوردن معادله رگرسیون کافی است به مقادیر زیر ستون B توجه کنید. مقادیر زیر این ستون، ضریب هر یک از متغیرها در معادله رگرسیون است.

$$Y = ۹۵۸.۰۰ + ۲۰۷.۰۰ X_1 + ۰.۱۲ X_2 + ۳۷۴.۰۰ X_3 + ۳۵۲.۰۰$$

X_۳: ابتکار

E: ۳۵۲.۰۰

α: ۹۵۸.۰۰

می‌باشد.

۴-۳ آزمون نرمال بودن (کولموگروف-اسمیرنوف^۱)

برای سنجش نرمال بودن توزیع متغیر وابسته تقویت خلاقیت و خطاهای مدل، از این آزمون استفاده می‌کنیم، در صورت نرمال نبودن باید از Log متغیرها استفاده کنیم (میکائیلی، ۱۳۸۱). که نتایج آن در جدولی به صورت زیر خلاصه شده است.

در تفسیر نتایج آزمون، چنانچه مقدار معنی داری از ۰.۰۵ بیشتر باشد، در آن صورت توزیع مشاهده شده با توزیع نظری یکسان است و تفاوتی بین این دو وجود ندارد. یعنی توزیع بدست آمده به توزیع نرمال نزدیک تر است. اما چنانچه مقدار معنی داری از ۰.۰۵ کوچکتر باشد، آنگاه توزیع مشاهده شده با توزیع نظری متفاوت است. یعنی توزیع فوق یک توزیع نرمال نبوده و در نتیجه برای تحلیل بیشتر آن، باید از LOG متغیرها استفاده کنیم. همانطور که مشاهده می‌شود کلیه برازش‌های کولموگروف-اسمیرنوف در سطح معنی داری بیشتر از ۰.۰۵ هستند. یعنی متغیر وابسته تحقیق (تقویت خلاقیت) و مانده‌ها دارای توزیع نرمال بوده و نماینگر برازش مناسب مدل است.

۴-۴ نتایج آزمون فرضیه‌ها

^۱ Beta

^۲. One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

فرضیه اصلی

فرضیه H۰: میان ابعاد تفکر واگرا و تقویت خلاقیت رابطه مثبت و معنی دار وجود ندارد.

فرضیه H_a: میان ابعاد تفکر واگرا و تقویت خلاقیت رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد.

فرضیه اصلی را در قالب سه فرضیه فرعی زیر آزمون خواهیم کرد.

فرضیه فرعی شماره یک

فرضیه H_{۱۰}: میان سیالی و تقویت خلاقیت رابطه مثبت و معنی دار وجود ندارد.

فرضیه H_{۱a}: میان سیالی و تقویت خلاقیت رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد.

ما چنین فرض کردیم که بین مؤلفه سیالی و تقویت خلاقیت رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد. همانطور که در جدول ۳ نشان داده شد، تحلیل همبستگی بین این دو متغیر یک رابطه آماری مثبت را نشان می دهد ($p < 0.05, r = 0.442$) که با تقویت مؤلفه سیالی و تقویت خلاقیت افزایش می یابد. علاوه بر این رگرسیون خطی نیز انجام دادیم تا آزمون کنیم آیا میزان بکارگیری مؤلفه سیالی قادر بر تبیین تقویت خلاقیت خواهد بود یا نه. همانطور که در جدول ۴ نشان داده شد متغیر سیالی با ضریب بتای ۰.۲۲۶ درصد قدرت پیش بینی تغییرات متغیر وابسته تقویت خلاقیت را دارد. بنابراین فرض صفر باطل است و فرض یک مورد قبول می باشد. یعنی بین مؤلفه سیالی و تقویت خلاقیت رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد.

فرضیه H_{۲۰}: میان انعطاف پذیری و تقویت خلاقیت رابطه مثبت و معنی دار وجود ندارد.

فرضیه H_{۲a}: میان انعطاف پذیری و تقویت خلاقیت رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد.

ما چنین فرض کردیم که بین مؤلفه انعطاف پذیری و تقویت خلاقیت رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد. همانطور که در جدول ۳ نشان داده شد، تحلیل همبستگی بین این دو متغیر یک رابطه آماری مثبت را نشان می دهد ($p < 0.05, r = 0.621$) که با تقویت مؤلفه انعطاف پذیری، تقویت خلاقیت افزایش می یابد. علاوه بر این رگرسیون خطی نیز انجام دادیم تا آزمون کنیم آیا میزان مؤلفه انعطاف پذیری قادر بر تبیین تقویت خلاقیت خواهد بود یا نه. همانطور که در جدول ۳ نشان داده شد مؤلفه انعطاف پذیری با ضریب بتای ۰.۱۲ (۱۲۰٪) درصد قدرت پیش بینی تغییرات متغیر وابسته مان را دارد. بنابراین فرض صفر باطل است و فرض یک مورد قبول می باشد. یعنی بین مؤلفه انعطاف پذیری و تقویت خلاقیت رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد.

فرضیه فرعی شماره سه

فرضیه H_{۳۰}: میان ابتکار و تقویت خلاقیت رابطه مثبت و معنی دار وجود ندارد.

فرضیه H_{۳a}: میان ابتکار و تقویت خلاقیت رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد.

ما چنین فرض کردیم که بین مؤلفه ابتکار و تقویت خلاقیت رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد. همانطور که در جدول ۳ نشان داده شد، تحلیل همبستگی بین این دو متغیر یک رابطه آماری مثبت را نشان می دهد ($p < 0.05, r = 0.442$)

دانشگاه لرستان

انجمن علمی آموزش و پرورش تطبیقی ایران

اولین کنفرانس بین المللی آموزش و پرورش تطبیقی، ۲ و ۳ آذرماه ۱۳۹۶

دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران

First International Conference on Comparative Education

(November ۲۳-۲۴, ۲۰۱۷)

Lorestan University, Khorramabad, Iran

(۰.۷۲۲ =). علاوه بر این رگرسیون خطی نیز انجام دادیم تا آزمون کنیم آیا میزان بکارگیری مؤلفه ابتکار قادر بر تبیین تقویت خلاقیت خواهد بود یا نه. همانطور که در جدول ۳ نشان داده شد این متغیر با ضریب بتای (۰.۶۳۳)، ۶۳ درصد قدرت پیش بینی تغییرات متغیر وابسته مان را دارد. بنابراین فرض صفر باطل است و فرض یک مورد قبول می‌باشد. یعنی بین مؤلفه ابتکار و تقویت خلاقیت رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد.

نتیجه‌گیری

با توجه به اهمیت اثر بخشی تفکر واگرا بر تقویت خلاقیت در املای دانش‌آموزان پایه دهم، سه مؤلفه سیالی، انعطاف‌پذیر و ابتکار و رابطه معنادار آن با تقویت خلاقیت، نتایج به دست آمده از تحلیل فرضیه سوم، بیانگر این است که ابتکار اثر بیشتری بر تقویت خلاقیت دانش‌آموزان دارد. با توجه به تحلیل موضوع و با استفاده از پرسشنامه جمع آوری شده می‌توان بیان کرد که خلاقیت یک توانایی همگانی است که به سه پیش نیاز یعنی مهارت‌های مربوط به موضوع، مهارت‌های مربوط به خلاقیت و انگیزه وابسته است و در هرزمینه‌ای اگر هریک از این پیش نیازها وجود نداشته باشد، خلاقیت در آن زمینه بروز نخواهد کرد. با این وجود بروز خلاقیت را می‌توان با روش‌های آموزشی گوناگونی رشد داد. بنابراین هنر یک معلم دلسوز برای اینکه به افزایش توانایی خلاقیت دانش‌آموزان خود یاری برساند کفایت تا روش‌های آموزش خلاقیت را در برنامه‌های آموزشی خود به کار بندد. یادگیری صحیح املا تنها از طریق حفظ طوطی وار لغات حاصل نمی‌شود. معمولاً روش‌های آموزش مبتنی بر حس بینایی و حافظه دیداری برای یادگیری املا کارآمدتر و مناسب‌تر است. بنابراین با توجه به اینکه دانش‌آموزان مقطع متوسطه باید دامنه واژگان خود را گسترش دهند، به سیستم آموزشی پیشنهاد می‌گردد با کمک خبرگان تعلیم و تربیت جهت افزایش سطح مطالعه، چند منبع، متناسب با شرایط اجتماعی و فرهنگی کشور، در هر پایه تحصیلی معرفی نماید تا به کمک دبیران و دانش‌آموزان، این منابع مورد بحث و ارزیابی قرار گیرد. در این راستا می‌توان با توجه به غنای ادبی کشور، منابعی همچون رمان‌های معتبر ادبی و آثار بزرگانی مثل محمد علی جمال زاده، بزرگ علوی، سیمین دانشور، جلال آل احمد و... را پیشنهاد داد

منابع فارسی

۱. افشارکهن، زهرا؛ عصاره، علیرضا. (۱۳۹۰). بررسی تأثیر آموزش خلاقیت به معلمان بر خلاقیت دانش‌آموزان پایه اول ابتدایی استان خراسان در سال تحصیلی. ۸۹ فصلنامه ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی ۲۹-۵۴.
۲. آهنگری خمینی، ش. (۱۳۹۲). بررسی تأثیر آموزش رسمی بر خلاقیت کودکان ۵ تا ۱۲ ساله در شهریار. پایان نامه کارشناسی ارشد، مدیریت آموزشی، دانشگاه آزاد اسلامی.

دانشگاه لرستان

انجمن علمی آموزش و پرورش تطبیقی ایران

اولین کنفرانس بین المللی آموزش و پرورش تطبیقی، ۲ و ۳ آذرماه ۱۳۹۶

دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران

First International Conference on Comparative Education

(November ۲۳-۲۴, ۲۰۱۷)

Lorestan University, Khorramabad, Iran

۳. پاشاشریفی، حسن. (۱۳۷۶). نظریه‌ها و کاربرد آزمون‌های هوش و شخصیت. چاپ پنجم. تهران: نشر سخن.
۴. پاکزاد محمود (۱۳۹۰). کودکان استثنایی تهران، چاپ سوم، ص ۱۱.
۵. تبریزی. مصطفی (۱۳۹۳) درمان اختلالات دیکته نویسی، تهران، انتشارات فراروان. چاپ سوم - علوی مقدم بهنام. آموزش املا با شیوه‌های خلاق و متنوع، تهران، انتشارات ابو عطا، چاپ چهارم. سایت پژوهاک.
۶. حبیبی، ح. (۱۳۸۲). بررسی تأثیر آموزش باز بر آموزش خلاقیت کودکان پیش دبستانی شهر تبریز. پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، دانشگاه تربیت مدرس.
۷. خورشیدوند، مرضیه و علیرضا صادقی نیا، (۱۳۹۴) بررسی علل ضعیف بودن دانش‌آموزان در درس املا و انشا و ارائه راهکارهای مناسب جهت پیشرفت تحصیلی، دومین کنفرانس ملی توسعه پایدار در علوم تربیتی و روانشناسی، مطالعات اجتماعی و فرهنگی، تهران، مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی سروش حکمت مرتضوی، مؤسسه آموزش عالی مهر اروند، مرکز راهکارهای دستیابی به توسعه پایدار.
۸. سلطانی. میر شمس‌الدین ادیب، (۱۳۸۹). خط فارسی، انتشارات امیر کبیر.
۹. خسروی، فرشته و حسین مؤمنی مهموئی. (۱۳۹۳). بررسی تأثیر آموزش چندرسانه‌ای بر بهبود اختلالات املایی دانش‌آموزان دارای اختلال املا در پایه دوم دبستان، دومین کنفرانس ملی روانشناسی و علوم رفتاری، تهران، مؤسسه اطلاع رسانی نارکیش.
۱۰. سلیمانی، آ. (۱۳۸۱). خلاقیت در کلاس. ویرایش اول. تهران: انتشارات انجمن اولیا و مربیان.
۱۱. احمدی بیرجندی. احمد، (۱۳۸۸). شیوه‌ی آموزش املا فارسی و نگارش، انتشارات مدرسه.
۱۲. شیوه‌ی آموزش املا فارسی و نگارش، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی.
۱۳. شکوهی نژاد، ن. (۱۳۸۰). مقایسه تأثیر روش‌های آموزش بر رویکرد کودک مدار و معلم مدار. پایان نامه کارشناسی ارشد مدیریت آموزشی، دانشگاه اهواز.
۱۴. داوودی. حسین، (۱۳۸۹). راهنمای خط و املا فارسی، دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی.
۱۵. زارعی زوارکی، اسماعیل؛ نوروزی، داریوش؛ صفوی، سید محمد رضا. (۱۳۹۱). پرورش خلاقیت با بهره‌گیری از روش تدریس بدیعه‌پردازی در درس زبان انگلیسی. فصلنامه ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی. (۴-۸۳، ۸۳-۶۵)
۱۶. نیساری. سلیم، (۱۳۹۰). دستور خط فارسی، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

انجمن علمی آموزش و پرورش تطبیقی ایران

اولین کنفرانس بین المللی آموزش و پرورش تطبیقی، ۲ و ۳ آذرماه ۱۳۹۶

دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران

First International Conference on Comparative Education

(November ۲۳-۲۴, ۲۰۱۷)

Lorestan University, Khorramabad, Iran

دانشگاه لرستان

۱۷. درخشان. مهدی. (۱۳۹۰). در باره ی زبان فارسی (املا، انشا و ترجمه)، انتشارات دانشگاه تهران
۱۸. درستیان، الهام؛ میرزاخانی، پرویز. (۱۳۹۱). بررسی تأثیر آموزش گروهی مادران بر افزایش خلاقیت کودکان با تأکید بر روش تحلیل رفتار متقابل. فصلنامه ابتکار و خلاقیت در علوم انسانی، ۱۰۵، ۲.
۱۹. نجفی، ابوالحسن. (۱۳۸۷). غلط ننویسیم، مرکز نشر دانشگاهی.
۲۰. قاسم پورمقدم، حسین، (۱۳۹۴). بررسی میزان تأثیر ارزشیابی توصیفی در تقویت مهارت‌های خوانداری و نوشتاری، کنفرانس بین‌المللی پژوهش در علوم و تکنولوژی، تهران، مؤسسه سرآمده‌مایش کارین.
۲۱. شریعت، محمد جواد، (۱۳۸۷). فرهنگ املا ی فارسی، محمد جواد انتشارات اساطیر.
۲۲. شعار. جعفر، (۱۳۸۷). فرهنگ املا یی، انتشارات امیر کبیر.
۲۳. کیماسی، زهرا، (۱۳۹۵) بررسی اختلال در املانویسی فراگیران پایه دوم ابتدایی دخترانه غرب شهر اصفهان، کنفرانس جهانی روانشناسی و علوم تربیتی، حقوق و علوم اجتماعی در آغاز هزاره سوم، شیراز، پژوهش شرکت ایده بازار
۲۴. لغت نامه‌ی دهخدا. (۱۳۹۰). تهران، انتشارات امیر کبیر، چاپ پنجم - سیف نراقی - مریم نادری. آموزش و پرورش، کودکان استثنایی، تهران، پیام نور چاپ ششم صص ۲۸۹ و ۲۹۹
۲۵. مجله رشد آموزش ابتدایی، مهر ماه (۱۳۹۲).
۲۶. ملارحیمی، رحیمه؛ شیروان حاتمی؛ روناک غفوری و فاطمه السادات حسینی، (۱۳۹۴). تأثیر برنامه منتخب حرکتی بر بهبود مهارت‌های حرکتی ظریف و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دارای اختلال املاء، دومین کنفرانس ملی و اولین کنفرانس بین‌المللی پژوهش‌های نوین در علوم انسانی، تهران، مؤسسه مدیران ایده پرداز پایتخت ویرا.
۲۷. هالامان جیمز و کافمن. ترجمه‌ی فرهاد ماهر. (۱۳۹۰). تهران، انتشارات آرین، چاپ سوم. ص ۲۴.

انجمن علمی آموزش و پرورش تطبیقی ایران

اولین کنفرانس بین المللی آموزش و پرورش تطبیقی، ۲ و ۳ آذرماه ۱۳۹۶

دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران

First International Conference on Comparative Education
(November ۲۳-۲۴, ۲۰۱۷)

Lorestan University, Khorramabad, Iran

دانشگاه لرستان

۲۸. هاشمی، سیده رباب؛ فرشاد محسن زاده و حسن حیدری. (۱۳۹۵). اثربخشی بازی درمانی زبان شناختی بر رشد

آگاهی واج شناسی دانش‌آموزان دارای اختلال یادگیری املاء، پنجمین کنفرانس بین‌المللی روانشناسی و علوم

اجتماعی، تهران، همایشگران مهر اشراق.

منابع لاتین

۲۹. Hilary P. , Having Student Learn Basic Grammar Through Technology, ۲۰۱۲, p. ۵۴.
۳۰. Ruzzo P. W. , Teaching History Through the Computer and Primary Source Documents: A Hands-on Approach to the Historians Craft Historical Inquiry, Proquest Digital Dissertations, ۲۰۱۱, pp. ۳۹.
۳۱. Dela Cal-Fasoni L. , A Technology to Enhance Teaching and Learning, Front Row Phonics, Acal Filed Test, Mal, California State University, ۲۰۱۱
۳۲. Chuan K. S. and Chuo. T. W. , Student Perception of English Learning Through ESL/EFL Websites. TESL-EJ, Vol. ۶, No. ۱, Http:www-writing. berekeley. edu/TESLEJ/ej۲۱/۰۲. html, ۲۰۱۱.
۳۳. Timoe R. , Online Communication in School, Educational Technology, ۲۰۱۰, pp. ۱۳۷-۱۵۵.
۳۴. Karen T. , Optimizing ICT Effectiveness in Instruction and Learning Multilevel Transformation Theory and a Pilot Project in Secondary Education, Journal of Computers & Education, ۲۰۰۹, pp. ۲۴-۵۵.
۳۵. Aguirre, K. & Conner, F. (۲۰۱۲) Creativity and Intelligence in Preschoolers: Preliminary Findings. The University of Alabama McNair Journal. vol. ۱. ۱-۷.
۳۶. Chien, C. , & Hui, A. (۲۰۱۰) Creativity in early childhood education: Teachers' perceptions in three Chinese societies. Thinking Skills and Creativity, ۵, ۴۹-۶۰. doi:۱۰. ۱۰۱۶/j. tsc. ۲۰۱۰. ۰۲. ۰۰۲. ۶۹
۳۷. Costelloe, T. M. (۲۰۰۸). Hume's phenomenology of the imagination. The Journal of Scottish Philosophy, ۵(۱), ۳۱-۲۵. Retrieved May ۲۰, ۲۰۰۸, from Academic Search Complete database.
۳۸. DeBono, E. (۱۹۹۰). Lateral thinking. London: Penguin. Diamond, A. , & Lee, K. (۲۰۱۱). Interventions show to aid executive function development in children ۴ to ۱۲ years old. Science, ۳۳۳, ۹۵۹-۹۶۴.
۳۹. Dziedziewicz, D. Oledzkab, D & Maciej Karwowski (۲۰۱۲) Developing ۴- to ۶-year-old children's figural creativity using a doodle-book program. Thinking Skills and Creativity. G Model TSC-۱۸۳; No. of Pages ۱۱.
۴۰. Edwards, S. M. (۲۰۰۱). "The Technology Paradox: Efficiency Versus Creativity. "Creativity Research Journal, ۱۳, ۲۲۱-۲۲۸.

انجمن علمی آموزش و پرورش تطبیقی ایران

اولین کنفرانس بین المللی آموزش و پرورش تطبیقی، ۲ و ۳ آذرماه ۱۳۹۶

دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران

First International Conference on Comparative Education
(November ۲۳-۲۴, ۲۰۱۷)

Lorestan University, Khorramabad, Iran

دانشگاه لرستان

۴۱. Finke, R. A. , Ward, T. B. , & Smith, S. M. (۱۹۹۲). Creative cognition: Theory, research and applications. Cambridge, MA: MIT Press.
۴۲. Garaigordobil, M. , & Berruero, L. (۲۰۱۱) Effects of a Play Program on Creative Thinking of Preschool Children. The Spanish Journal of Psychology. ۲۰۱۱, Vol. ۱۴, No. ۲, ۶۰۸-۶۱۸.
۴۳. Garaigordobil, M. (۲۰۰۶). Intervention in creativity with children aged ۱۰ and ۱۱ years: Impact of a play program on verbal and graphic-figural creativity. Creativity Research Journal, ۱۸, ۳۲۹-۳۴۵.
۴۴. Gomi, T. (۲۰۱۰). Doodle ۱۲۳! A really giant doodling and drawing book. San Francisco: Chronicle Books
۴۵. Houtz, J. C. (۲۰۰۳). The educational psychology of creativity. In Houtz, J. C. (Ed.). The educational psychology of creativity. Cresskill NJ: Hampton Press, Inc, pp. ۳-۲۴.
۴۶. Hui, A. , & Lau, S. (۲۰۰۶). Drama education: A touch of the creative mind and communicative-expressive ability of elementary school children in Hong Kong. Thinking Skills and Creativity, ۱, ۳۴-۴۰.
۴۷. Gardner, H. (۱۹۸۳). Frames of mind: The theory of multiple intelligences. New York: Basic Books.
۴۸. Gordon, William G. G. (۱۹۶۱). Synectics: The Development of Creative Capacity. New York: Harper and Row.
۴۹. Karakelle, S. (۲۰۰۹). Enhancing fluent and flexible thinking through the creative drama process. Thinking Skills and Creativity, ۴, ۱۲۴-۱۲۹.
۵۰. Karwowski, M. , & Soszynski, M. (۲۰۰۸). How to develop creative imagination? Thinking Skills and Creativity, ۳, ۱۶۳-۱۷۱.
۵۱. Kim, K. (۲۰۰۵). Can only intelligent people be creative? A meta-analysis. Journal of Secondary Gifted Education, ۱۶, ۵۷-۶۶.
۵۲. Koutsoupidou, T. , & Hargreaves, D. (۲۰۰۹). An experimental study of the effects of improvisation on the development of children's creative thinking in music. Psychology of Music, ۳۷, ۲۵۱-۲۷۸.
۵۳. Robbins, T. L. , & Kegley, K. (۲۰۱۰). Playing with Thinkertoys to build creative abilities through online instruction. Thinking Skills and Creativity, ۵, ۴۰-۴۸.
۵۴. Simonton, D. K. (۲۰۰۴). Creativity in Science: Chance, Logic, Genius, and Zeitgeist. Cambridge: Cambridge University Press.